

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 165/2013-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., Ž., zastúpeného advokátkou JUDr. N. S., Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 3 To/134/2012-1269 z 30. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2013 doručená sťažnosť J. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 To/134/2012-1269 z 30. januára 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z obsahu sťažovateľom podanej sťažnosti vyplýva, že je proti nemu vedené trestné stíhanie pre trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení účinnom do 31. augusta 2002 a iné, pričom v ostatnom bol rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 T/143/2005 z 21. júna 2012 oslobodený spod obžaloby Okresnej prokuratúry M. č. k. 1 Pv 802/04-252 z 25. augusta 2005. Krajský súd na odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry M. uznesením č. k. 3 To/134/2012-1269 z 30. januára 2013 zrušil prvostupňové rozhodnutie okresného súdu a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu.

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti predovšetkým argumentoval tým, že „Okresný súd... vo svojom rozsudku... postupoval správne a zákonne, keď z dôvodov nezákonnosti a nedodržania ustanovení § 95, ods. 3 Tr. por. odmietol výpovede svedkov a obvineného z dôvodov nezákonnosti na základe porušenia a nedodržania zákonnej formy spôsobu vykonania výsluchov obvineného a svedkov.

Krajský súd... však vo svojom uznesení... č. k. 3 To/134/2012, ktorým zrušil vyššie uvedený rozsudok, však uvedené výpovede svedkov a obvineného pokladá za zákonné s tým, že ide len o procesnú chybu, ktorá nemá sama o sebe vplyv na zákonnosť a neplatnosť právneho úkonu, pričom tieto výpovede možno čítať na hlavnom pojednávaní.

Sťažovateľ je však toho názoru, že Krajský súd v Žiline v uvedenom uznesení porušil sťažovateľove právo na spravodlivé súdne konanie, spravodlivý súdny proces v jeho trestnom konaní, keď svojím rozhodnutím dôkazy vykonané v rozpore s trestnoprávnymi normami označil ako dôkazy použiteľné v trestnom konaní sťažovateľa, t. j. ako dôkazy zákonné.

Sťažovateľ ďalej namieta skutočnosť, že Krajský súd v Žiline vo svojom uznesení zo dňa 30. 1. 2013 označil výsluch obvineného zo dňa 11. 4. 2002 za zákonný dôkaz, ktorý mal byť prečítaný na hlavnom pojednávaní z titulu, že obhajca bol čiastočne prítomný pri výsluchu obvineného, čím mal zaručené právo na obhajobu. ... Krajský súd v Žiline nezákonný dôkaz posúdil ako dôkaz zákonný bez toho, aby dôkladne preskúmal skutkový stav veci a svoje rozhodnutie oprel o špekulácie a nepodložené argumenty.“. V závere sťažovateľ zvýraznil skutočnosť, že „... takýto postup v rámci jeho vyšetrovania, trestného

konania pokladá za nezákonný, či už pre porušenie ustanovení § 95, ods. 3 Tr. por. alebo pre porušenie práva na obhajobu...“.

4. Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46, ods. 1 Ústavy... a právo na spravodlivé prejednanie záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 30. 1. 2013, č. k. 3 To/134/2012-1269 bolo porušené.

2. Uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 30. 1. 2013, č. k. 3 To/134/2012-1269 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu... na nové prerokovanie a rozhodnutie.

3. Ústavný súd... priznáva sťažovateľovi náhradu nemajetkovej ujmy...

4. Ústavný súd priznáva odmenu a náhradu hotových výdavkov... “

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene

môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

8. *Podstatou argumentácie sťažovateľa v podanej sťažnosti je skutočnosť, že „... Krajský súd v Žiline vo svojom uznesení zo dňa 30. 1. 2013, č. k. 3 To/134/2012-1263 porušil... právo na spravodlivé konanie, spravodlivý súdny proces v zmysle vyššie uvedených citácií zákona, keď svoje rozhodnutie oprel o nesprávny a nezákonný výklad trestnoprávnej normy v neprospech sťažovateľa.“.*

9. Ústavný súd konštatuje, že právna vec sťažovateľa sa nachádzala v štádiu súdneho konania, keď krajským súdom bolo v odvolacom konaní zrušené prvostupňové rozhodnutie okresného súdu, a teda trestná vec sťažovateľa sa opätovne dostala pred okresný súd, ktorý o nej bude v nasledujúcom období rozhodovať. Inými slovami, trestná vec sťažovateľa sa nachádza na samom začiatku súdneho konania, keď o jeho vine a treste okresný súd ako súd prvostupňový ešte len bude opätovne rozhodovať.

10. Ešte predtým, ako sa ústavný súd začne zaoberať samotnou vecnou stránkou, je vždy povinný preskúmať procesné náležitosti sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne náležitosti a zároveň neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, sa ňou môže zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky. Jedným zo základných pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, resp. podľa § 49 zákona o ústavnom súde ako prostriedku ochrany ústavou (alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou) zaručených základných práv alebo slobôd, je zásada subsidiarity. Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

11. Ústavný súd v obdobných prípadoch opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, I. ÚS 314/09). Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú predovšetkým všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02).

12. V okolnostiach danej veci ústavný súd konštatuje, že trestná vec sťažovateľa sa v čase podania sťažnosti ústavnému súdu, teda po zrušení prvostupňového rozhodnutia okresného súdu a vrátení mu veci na ďalšie konanie, nachádza v stave, keď o dôvodnosti, a teda aj zákonnosti a ústavnosti jeho trestného stíhania meritórne zatiaľ všeobecný súd právoplatne nerozhodol, ale naopak, ešte len bude opätovne rozhodovať. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi ako obžalovanému právne účinným spôsobom namietať porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou vrátane ním označených práv. Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu súdu pri prerokovaní trestnej veci sťažovateľa (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú z celej III. časti (súdne konanie) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), osobitne potom ešte aj z jeho šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky).

13. Ústavný súd zvyrazňuje, že ústavné súdnictvo a právomoc ústavného súdu sú vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, v ktorých protiústavnosť nemožno napraviť iným spôsobom, teda predovšetkým procesnými prostriedkami vyplývajúcimi z príslušných procesných noriem, akou Trestný poriadok

nepochybné je. Navyše je nutné zdôrazniť, že postavenie sťažovateľa ako strany trestného konania mu dáva procesné postavenie a vplyv na aktívne zasahovanie do objasňovania skutkovo relevantných okolností a skutočností kladených mu za vinu.

14. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti a s prihliadnutím na to, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi (ako obžalovanému) v ďalšom priebehu vedeného trestného konania v rámci predovšetkým uplatnenia práva na obhajobu právne účinným spôsobom namietat' aj porušenie svojich základných práv a slobôd garantovaných ústavou, vrátane uplatnenia argumentácie predostretej ústavnému súdu, pred všeobecnými súdmi, dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa k záveru o nedostatku svojej právomoci konať a rozhodnúť v uvedenej veci (obdobne napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05).

15. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov. Nevyužitie niektorej z možností ochrany označených práv nemožno nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

16. Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 z dôvodu jej neprípustnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2013